

we, wieże chłodnicowe, konstrukcje dachowe, mosty, wózki kopalniane.

*Rybnicka Fabryka Maszyn Sp. z o. p. w Rybniku.*

**XV. RYBNICKA FABRYKA MASZYN Sp. z ogr. por. W RYBNIKU.**

Produkcja: wszelkiego rodzaju maszyny górnicze, urządzenia transportowe, urządzenia i części dla cukrowni i fabryki cementu, ruszty ruchome, budowa maszyn w ogóle, wyrabianie części zapasowych do maszyn, wykonywanie reparacji itd.

*Zakłady Elektro Sp. z o. p. Łaziska Górne.*

**XVI. ZAKŁADY ELEKTRO Sp. z ogr. por. ŁAZISKA GÓRNE.**

Produkcja: siła elektryczna, karbid wszelkiej używanej ziarnistości i jako produkt uboczny — smoła pierwszorzędna powęglowa.

Oprócz powyższych najgłówniejszych zakładów przemysłowych znajdują się na obszarze Polskiego Górnego Śląska wiele jeszcze innych większych, średnich i mniejszych kopalń, hut i fabryk, jak: *Zakłady Silesia — Nowa Wieś*; — *Wirk* z produkcją wózków żelaznych, żelaznych rezerwoarów, elewatorów etc.; — *Waleska, Kopalnia Węgla, Sp. Akc. w Łaziskach Średnich*; — *M. Adler i J. Panowski Sp. z ogr. por.*; *Huta Pawła w Żorach* z odlewnią żelaza i *Fabryką maszyn*; *Fabryka Maszyn A. Wawerda* w Szarleju i wiele innych.

Wreszcie posiadają miasta i miasteczka a nawet mniejsze osiedla przemysłowe duże domy handlowe, biura sprzedaży i hurtownie z filjami w Katowicach.

**OGÓLNA STATYSTYKA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

(Górny Śląsk i Śl. Cieszyński)

według R. P. z r. 1922. i wykazów władz gór.-przemysł.

**I.**

Obszar . . . . .	wynosi:	4.234 km. kw.
Ludność (1919—1921): . . . . .	„	1,125.000 mieszk.
Gęstość zaludnienia na		
1 km. kw. . . . .	„	263,1 „
w tych cyfrach: Polaków: . . . . .	789.000 (70,1%)	„
Innych narodowości: . . . . .	236.000 (29,8%)	„
Podług wyznania posiada zaludnienie Woj. Śl. procent.:		
katolików: . . . . .	83,1%	
protestantów: . . . . .	15,0%	
żydów: . . . . .	1,7%	

Obszar Województwa Śląskiego posiada:

Ziemi ornej . . . . .	194.400 ha (45,91%)
Łąk . . . . .	31.600 „ (7,46%)
Pastwisk . . . . .	24.300 „ (5,73%)
Lasów . . . . .	143.100 „ (33,80%)
w tem państwowych . . . . .	29.000 „
Budynki sady, ogrody zajmują: . . . . .	8.000 „ (1,87%)
Drogi, parki, wody . . . . .	13.000 „ (3,06%)
Nieużytki . . . . .	9.000 „ (2,15%)

**II.**

Produkcja górniczo-hutnicza z r. 1922.

(razem ze Śl. Cieszyńskim):

- I. K o p. W ę g ł a w liczbie 61, zatrudn. 148.384 rob.; wydob. 22.494.294 ton.
- II. K o p. R u d y Ż e ł a z n e j w liczbie 7, zatr. 240 rob.; wydob. 62.407 ton.
- III. K o p. C y n k u i O ł o w i u w liczbie 5, zatr. 6.534 robotn. i przedstawiają całkowitą produkcję:
  - a) 37.568 ton galmanu,
  - b) 180.353 ton blendy cynkowej,
  - c) 14.301 ton ołowiu,
  - d) 1.899 ton produktów uboczn. (ruda siarczana).

- VI. Koksownie w liczbie 9, zatr. 3.564 robotn., — z produkcją: 1.083.465 ton.
- V. Fabryki Brykietów w liczbie 4, zatr. 263 rob., z produkcją: 175.068 ton.
- VI. Wysokie Piece w liczbie 5, prod. 383.360 ton surowego żelaza.
- VII. Odlewnie Żelaza i Stali w liczbie 13, zatr. 1.392 rob., — prod. 38.646 ton.
- VIII. Stalownie i Walcownie w liczbie 9, — przedstawiają całkowitą produkcję:
- 722.836 ton żelaza zlewnego,
  - 5.201 ton żelaza spawalnego,
  - 96.534 ton półfabrykatów walcowych,
  - 519.562 ton fabrykatów gotow. walcow.
- IX. Prażelnie Blendy Cynkowej i Ołowianej, oraz fabryki kwasu siarkowego w liczbie 9, — zatrudniają 2.291 robotników i wynosi ich produkcja:
- 129.248 ton kwasu siarkowego (Prażelnie),
  - 2.100 ton kwasu siarkowego (Fabr. kw.-s.)
- X. Huty sur. Cynku w liczbie 12, — zatr. 5.830 robotników i wynosi ich produkcja:
- 26.930 ton cynku sur.,
  - 2.300 ton pyłku cynk.,
  - 21.546 ton kadmu.
- XI. Walcownie Blachy Cynkowej w liczbie 5, — przedstawiają produkcję:
- 19.513 ton blachy cynkowej,
  - 6.175 ton ołowiu.
- XII. Huty Ołowiu i Srebra w liczbie 2, — zatrudn. robotn. 748. — produkują:
- 13.025 ton ołowiu,
  - 619 ton glejty,
  - 1.661 kg. srebra.

## ROZDZIAŁ IV.

**Statystyka miasta Katowic; — rozwój zakładów użyteczności publicznej; — zakłady przemysłowe etc. etc. Kościoły na obszarze W. Katowic; — spis miast, miasteczek i wiosek G. Śląska.**

### A. OBSZAR ZIEMI ZAJMOWANY PRZEZ MIASTO.

Obszar dawnego miasta Katowic wynosił 465 ha, zaś obecnego miasta Wielkich Katowic po włączeniu okolicznych gmin, wynosi 4.023,38 ha.

*Obszar ziemi zajmowany przez miasto.*

### B. ZALUDNIENIE MIASTA.

Ilość stałych mieszkańców w r. 1925. w Wielkich Katowicach wynosiła podług urzędowych zestawień statystycznych: 112.657 mieszk.

Cyfra powyższa rozdziela się na pojedyncze dzielnice w następującej proporcji a to:

Dzielnica I: Katowice . . . . .	56.128 mieszk.
„ II: Bogucice-Zawodzie . . . . .	23.157 „
„ III: Załęże-Dąb . . . . .	27.633 „
„ IV: Ligota-Brynów . . . . .	5.739 „
	<hr/>
	razem 112.657 mieszk.

Do tej cyfry należy doliczyć nieustaloną jeszcze ilość napłyniętej ludności w ostatnich latach, którą obliczają na 15.000 mieszk., — również stan liczebny Wojska i Policji P.

Ogólna zatem ilość mieszkańców wynosi niewątpliwiej 130.000 mieszk.

*Zaludnienie miasta.*

### C. Organizacja Magistratu Katowickiego.

Kolegium Magistratu składa się z: Prezydenta Miasta jako dyrygenta Magistratu, Wiceprezydenta Miasta, Rady

*Organizacja Magistratu. Kolegium Magistratu.*

Budowlanego i 3 płatnych Radców Miasta oraz niepłatnych Członków Magistratu.

Płatni Członkowie Magistratu bywają wybierani na lat 12, a niepłatni Członkowie na lat 6.

Obecnie urzędujący niepłatni Członkowie Magistratu są atoli wybrani aż do czasu zatwierdzenia wyboru Członków Magistratu przez Nową Radę Miejską, (po myśli § 79 ordynacji miejskiej).

Pod kierownictwem powyższego Kolegium Magistratu pracują w pojedynczych gałęziach gospodarczych następujące oddziały względnie zarządy, a to:

- I. Oddział Główny,
- II. Oddział Szkolny,
- III. Zarząd Zakładów Miejskich,
- IIIa. Rzeźnia Miejska,
- IV. Oddział Wojskowy,
- V. Zarząd Ubogich,
- VI. Zarząd Szpitali,
- VII. Urząd Wskazywania Pracy,
- VIII. Urząd Dobroczynnościowy,
- IX. Miejski Urząd Budowlany,
- X. Policja Budowlana,
- XI. Zarząd Ogrodów,
- XII. Zarząd Podatkowy,
- XIII. Główna Kasa Miejska,
- XIV. Kasa Podatkowa,
- XV. Biuro Rachunkowe,
- XVI. Biuro Wydziału Miejskiego,
- XVII. Biuro Sądownictwa Procederowego i Kupieckiego,
- XVIII. Urząd Mieszkaniowo-Rozjemczy,
- XIX. Urząd Stanu Cywilnego,
- XX. Kasa Oszczędnościowa,
- XXI. Biuro dla spraw Obywatelstwa,
- XXII. Urząd Mierniczy,
- XXIII. Urząd Mieszkaniowy,
- XXIV. Urząd Wskazywania Mieszkań,

XXV. Biuro dla Spraw Asekuracyjnych Miasta (odpowiedzialność cywilno-prawna od wypadków ognia, włamania i kradzieży własności miejskiej.)

XXVI. Urząd Opieki nad pobierającymi rentę,

XXVII. Zarząd Biblioteki,

XXVIII. Zarząd Materjałów i Drukarnia.

#### D. MAJĄTEK I BUDŻET KATOWIC.

*Majątek i budżet  
Katowic.*

##### I. Majątek miasta przedstawia wartość w dol.:

1. Domy czynszowe miasta (38 domów) podług wartości szacunkowej . . . . .	434.000 dol.
2. Gmachy publiczne a mianowicie: Ratusz, Szkoły, Straż pożarna, dawniejsze Ratusze gmin wcielonych itd. . . . .	2.890.000 „
3. Zakłady miejskie: Rzeźnia, Hala Targowa, udział w gazowni, Łaźnia Miejska itd. . . . .	942.000 „
4. Rola i lasy ogólnej powierzch. 120 ha. . . . .	98.000 „
5. Miejskie place niezabudowane powierzchni 19,5 ha. . . . .	161.000 „
6. Bruki (40.000 m <sup>2</sup> bruków zalewanych i 325.000 m <sup>2</sup> bruków niezalewanych); Szosy (103.440 m <sup>2</sup> ); drogi nieumocowane (145.310 m <sup>2</sup> ) . . . . .	1.800.000 „
7. Sieć kanalizacyjna (47.200 m. b. kanałów z 4 maszynowemi klarowniami) . . . . .	900.000 „
8. Sieć wodociągowa, gazowa i urządzenia świetlne . . . . .	950.000 „
	razem 8,175.000 „

Poza tem wchodzi w skład majątku miejskiego wartości ruchome jak inwentarze wszelkiego rodzaju: urządzenia biur, meble, materjały etc., których wartość trudno bliżej określić.

WYSZCZEGÓLNIENIE POSIADŁOŚCI GRUNTÓW  
I BUDYNKÓW  
WIELKICH KATOWIC.

U w a g a: W niniejszym zestawieniu nie uwzględniono obszarów publicznych tj. placów, ulic i dróg. Cenę kupną przeliczono na złote według kursu 1 Mk. — 1,23 zł.

W y k a z

gruntów i budynków komunalnych Starych Katowic po rok  
1922.

I. Z a b u d o w a n e g r u n t a.

Rodzaj nieruchomości	Nr. b.	Określenie obiektów	Powierzchnia m <sup>2</sup>	Cena kupna w zł	Nabyto w roku
Budynki administracyjne	1.	Ratusz, ul. Pocztowa 2	1.710	590.400	1899.
	2.	Gmach adm. ul. Młyńska	1.720	?	
	3.	„ kasy głównej, ul. Pocztowa . . .	442	?	1910.
	4.	„ Dyrekcji Kolei Państwowych .	3.450	323.490	1894.
	5.	„ adm. tramwajów	596	30.750	
	6.	„ Urzędu Pośred. Pracy, ul. Słowackiego . . .	1.050	?	1910.
		Razem:	8.968	944.640	
Zakłady rzemieślnicze i ogólnoużyteczne	1.	Gazownia . . . . .	4.603	166.050	1892.
	2.	Rzeźnia . . . . .	21.450	16.903	1880.
	3.	Łaźnia . . . . .	2.328	28.634	1895.
	4.	Ustępy . . . . .	226		1869.
	5.	Teatr Miejski . . . . .	1.857	12.630	1875.
	6.	Hala rzeźnicza . . . . .	13.308	130.970	1907.
	7.	Dom przy ulicy Sienkiewicza 7. . . . .	2.235	61.500	1914.
	8.	Barak Wojskowy . . . . .	16.898	152.260	1905.
	Razem:	62.905	648.547		

Rodzaj nieruchomości	Nr. b.	Określenie obiektów	Powierzchnia m <sup>2</sup>	Cena kupna w zł	Nabyto w roku
Budynki zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.	1.	Szpital Miejski . . . . .	12,375	53.640	1897.
	2.	„ dla chorób zakaźnych . . . . .	5.550	92.600	1898.
	3.	Przytułek dla Dzieci . . . . .	2.987	39.090	1914
	4.	Gmach Straży Pożarnej	1.402	92.630	1894.
	5.	Zakład Oczyszczający . . . . .	11.808	121.155	1899.
		Razem:	34.122	389.115	
S z k o ł y	1.	Lyceum, ul. 3-go Maja.	1.577	653	1871.
	2.	Szkoła Powszechna, ul. Stawowa . . . . .	2.613	48.347	1871.
	3.	Szkoła Powszechna, ul. Jagiellońska . . . . .	2.772	6.646	1894.
	4.	Szkoła Powszechna, ul. Szafranka . . . . .	3.470	51.890	1898.
	5.	Szkoła Powszechna, Dąbrówki . . . . .	5.250	197.415	1905.
	6.	Szkoła Powszechna, ul. Bart. Głowackiego . . . . .	9.021	40.609	1905.
	7.	Szkoła Średnia żeńska i męska . . . . .	8.530	51.660	1874.
	8.	Gimn. Mat. Przyrodn. . . . .	5.000		
	9.	Szkoła Pomocnicza ul. Raciborska . . . . .	1.573	40.590	1901.
	10.	Szkoła Budowl. ul. Wojewódzka . . . . .	5.760	85.726	1898.
		Razem:	45.566	593.933	
Budynki mieszkalne	1.	Dom mieszkalny przy ul. Raciborskiej nr. 29 . . . . .	3.680	36.900	1913.
	2.	Dom mieszkalny przy ul. Warszawskiej . . . . .	685	28.396	1914.
	3.	Dom mieszkalny przy ul. Młyńskiej . . . . .	4.838	209.100	1918.
	4.	Dom mieszkalny przy ul. Raciborskiej nr. 28 . . . . .	3.767	94.740	1919.
	5.	Dom mieszkalny przy ul. Kolejowej . . . . .	1.209	98.351	1911.
		Razem:	14.179	467.487	
Ogółem c. k. gruntów zabudowanych: 3.043.722 zł					